PROGRAM

2025. június 13.

10–10.15 • Megnyitó (Simor Kamilla és Török Ervin)

10.15–11.05 • ELSŐ SZEKCIÓ

10.15–10.25 • Lichter Péter: Forgács Péter filmjeinek hantológiai megközelítése

Arra teszek kísérletet, hogy Forgács Péter életművét – különösen a *Hunky Blues*-t, amely az egyetlen általam moziban látott filmje – Mark Fisher hantológia fogalmán, valamint Freud „kísérteties" (das Unheimliche) koncepcióján keresztül értelmezzem. Célom, hogy ezen elméleti szempontok mentén megkíséreljem elhelyezni Forgács munkásságát a kortárs found footage filmek összetett térképén, párhuzamba állítva olyan alkotók esztétikájával, mint Bill Morrison vagy Peter Tscherkassky.

10.25–10.35 • Fekete Róbert–Horváth Mihály: Kafka a tükörben – Párbeszéd Forgács Péter *Tudok én is nevetni* (1982) című filmjéről

Előadásunkban Forgács Péter betiltott Kafka-filmjének két olvasatát igyekszünk egymáshoz közelíteni. Az egyik a filmnek Forgács életművében és a korai magyar médiaművészetben betöltött szerepére reflektál, valamint a kortárs neoavantgárd szcéna lokális referenciáit térképezi fel a filmben megjelenő médiumelméleti és esztétikai felvetések kapcsán. A másik irány ezzel szemben a strukturalista kísérleti film és videóesztétika fenomenológiai olvasatán keresztül közelíti meg a művet. A két irány közötti kapocs Kafka személye, akit a film szereplői egyenként visznek színre, ezzel az identitásnak és magának a videóképnek és a modernista színháznak a befejezhetetlenségét, lezárhatatlanságát jeleníti meg, akárcsak a kafkai textualitás.

10.35–10.45 • Keskeny András: Visszatérés a polgári kultúra kódjaihoz?

Forgács Péter a magyar neoavantgárd kulturális vonzásában kezdte a munkásságát. Első munkái teljes egészében a klasszikus avantgárd (az 1920-as években kidolgozott) kulturális és esztétikai kódjaival dolgoznak. Az életműben az 1980-as évek közepétől azonban átmenetet, ill. visszatérést figyelhetünk meg a klasszikus polgári esztétika kódjaihoz, amit tágabb kontextusában a posztmodern és a szingularizált identitáspolitikák kulturális kontextusa keretez.

10.45–12.05 • Diszkusszió

11.05–11. 15 • KÁVÉSZÜNET

11.15–12.05 • MÁSODIK SZEKCIÓ

11.15–11.25 • Pócsik Andrea: A kísérleti portréfilm variációi Forgács Péter munkásságában

Forgács Péter életművének igen nagy hányadát portréfilmek alkotják. A pálya legelejétől találunk példát erre a műfajra, ám ezek nem hagyományos megközelítésű darabok, jobb híján a kísérleti jelzővel tudjuk jelezni formai, tartalmi sokszínűségüket. Forgács az akkori érdeklődésének, a társadalmi, politikai helyzetnek megfelelően választ alanyokat s azokhoz megfelelő formát. Ebben a kutatásban a tíz filmből álló korpusz elemzésére vállalkozom.

11.25–11.35 • Füzi Izabella: Forgács öröksége a közösségi média feldolgozásában

Kittler szerint a technikai médiumok újdonsága, hogy a (lacani) valóst adatok formájában feldolgozzák, s ezzel az időt tárolhatóvá és manipulálhatóvá teszik. A közösségi médiába készített és ott megosztott felhasználói videók olyan mennyiségű adatot termelnek, ami mára áttekinthetetlenné vált. Ennek ellenére léteznek olyan művészi gyakorlatok, melyek a vágás kreatív gyakorlatain keresztül próbálják ezt a „kiállítótér nélküli archívumot" szóra bírni. Az előadásban Natalie Bookchin videóinstallációit, Penny Lane dokumentumfilmjeit, valamint ennek a gyakorlatnak populárisabb verzióit is szemügyre veszem.

11.35–11.45 • Török Ervin: Kép – technika – művészet. Forgács különös helynélkülisége az emlékezet-technikák összefüggésében

Egy nemrég készült interjúban Forgács hozzávetőlegesen két fázisra bontja az eljárást, ahogy a műveit elkészíti. Az első az archív munka, amelyet – így fogalmaz – egyfajta „antropológiai érdeklődés" vezérel. A második pedig, „találni egy arkhimédészi pontot", ahonnan kiindulva az anyag elbeszélhetővé válik; ez többnyire egy narratív szempont, ami kiemel az anyagból egy szálat. Az így elrendeződő anyagot aztán ismétlődő eljárásokkal (lassítás, kimerevítés, színezés, feliratok, beiktatott oratóriumok stb.) tagolja és hangsúlyozza. Forgács filmjei egy sajátosan kimunkált stílust mutatnak. Filmjei művészeti aspektusa a stílusként rögzült technikai eljárások összekapcsolásán alapul. Éppen emiatt sok szempontból hasonlít a kortárs kompilációs filmek másként ugyan, de szintén magas fokon formalizált eljárásaihoz. Forgács filmjei mégsem úgy hatnak, mint mondjuk Papp Sándor Zsigmond *Budapest retró*ja (1998), vagy egy

másik esztétikai gyakorlatot említve, az archív felvételek kompilációjából összeállított történelmi dokumentumfilmek (pl. mint az *Akik nem öregszenek meg*). Ezt a hozzászólásomban ezen filmek kettős beágyazottságával magyarázom, egyrészt az avantgárd kísérleti filmbe, másrészt egy sajátos polgári-kritikai gyakorlatba.

11.45–12.05 • Diszkusszió

12.05–12.20 • KÁVÉSZÜNET

12.20–13.00 • HARMADIK SZEKCIÓ

12.20–12.30 • Simor Kamilla: A színek affektív rezonanciája *A fekete kutyá*ban

Előadásomban Forgács Péter *A fekete kutya* (2005) című filmjével foglalkozom, különös tekintettel a színes filterek használatára, illetve a freeze frame alkalmazására. Az elmúlt években egyre inkább felerősödő trendként jelent meg a fekete-fehér archív felvételek digitális kolorizációja, a színezés hitelesítő eszközként való használata. E tendencia egyik fő sajátosságának a múlt, s ennek révén a háborús történelem „átélhetőbbé", „a jelenhez közelítővé" tételét tartom. Az egyre növekvő számú digitálisan kolorizált dokumentumfilmek között számos háborús – többek között a spanyol polgárháborúról szóló – alkotás található. Előadásomban ezt figyelembe véve vizsgálom meg Forgács színezési eljárásait. A „visszafiatalítás", a „jelenbeliesítés" intenciója helyett úgy gondolom, Forgács kísérlete e kortárs trendhez képest mediálisan másként működik: a színek és a lassított, kimerevített képek egysége inkább a kiemelést, a tekintet megtorpanását szolgálja, az elidőzés, az aláhúzás funkcióját tölti be. Elemzésemben ezért arra fókuszálok, hogy a felvételekhez adott kolorizált szűrőknek milyen további jelentései, affektív következményei lehetnek.

12.30–12.40 • Szemetová Luca: Forgács Péter mint filmarchiváló

Bár Forgács Péter művészi gyakorlatát széles körű figyelem övezi, a *Privát Magyarország* létrejöttét övező összetett archívumi kontextus eddig jóval kevesebb figyelmet kapott. Forgács tevékenységét archívumi szempontból vizsgálom, különös tekintettel a privát filmek gyűjtésére, megőrzésére, katalogizálására és digitalizálására. Különösen a Privát Fotó- és Film Alapítvány megalapításában és működtetésében betöltött szerepére fókuszálok, amely fontos betekintést nyújt a magyar privát filmes örökség komplex kezelésébe, túlmutatva művészi alkotásain.

12.40–13.00 • Diszkusszió

13.00–14.00 • EBÉDSZÜNET

14.00–16.30 • KEREKASZTAL-BESZÉLGETÉS

Résztvevők: Blos-Jáni Melinda, Gyenge Zsolt, Lichter Péter, Horváth Mihály, Fekete Róbert, Keskeny András, Pócsik Andrea, Füzi Izabella, Török Ervin, Simor Kamilla, Szemetová Luca